

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *P. G. Sandgren*
 Härad: *P. Möre* Adress: *Påryd*
 Socken: *Karlshundra* Berättat av:
 Uppteckningsår: *1941* Född år *1853*.

*Kyrkosägnen.**p. 1-9**Pr. f. k. 5, 1941*

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. M.7825:1.

Landskap: Småland

Upptecknat av:

P. E. Sandgren

Härad: Törebansåre

Adress:

Järjed

Socken: Marstadsåra

Berättat av:

Uppteckningsår: 1941

Född år 1853 i

_____,

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fr. j. b. 5; 1941.

Byggsågar från äldre tid

1853

Min tanke är, att berätta något
om vår bys pastarut uppkom från
äldre tid, med sinna nu varande
3. kyrkor och deras tillkomst enf. folk-
sågar och tradition. (Något kyrko-
arkiv är här ej präga om)

Får århundradet sedan Mamma
mågra Vikingar skepp genom Kalmar-
sund, lade till i en vik där det

Skriv endast på denna sida!

No 2. M. 7825: 2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

fanns en vacker björkträdgård i en
spåstrand. Plåtens fiskerännet
Larvet som det heter är i dag, dessa
vikingar tog in landet som var slätt
med bärstig lerkattig jord, utom
befolkning. Bygde sig små bygdar
och gardar, uppkallade den stora
gården, sadde namn och varprä och rik-
ligt med fisk från havet, Fiskeriet
en ärendes rikstigen så det blev
en stor by, till byggdes vite krist
inman i landet, Di beslute att
bygga en kyrka straktis intill
havet, den byggdes som fästnings-
kyrka rund med karangluggar
på övre väningen åt havet, så skulle
plåtens på ett namn vilket skulle

N° 3. M. 7825:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

härleda från den vackre länbyen som
viken var landstig samt den by som
bildade, också blev namnet Hagby
vilket det heter än i dag. Sam denna
fölkstam påräknades intogs större
gardensråde i västlig riktning, något
över 1/2 mil från Hagby kyrka upp
färdes en kyrka till på grund av
fölkstämningen, denna kyrka fick
namnet Arby. Sam det nu var 2^{ne}
kyrkor så nära varandra fick det
namnet Pastarat eller Arby presta-
rat. Detta pastarat utvidgade sitt
område uppåt skogstrakten så långt
att det omfattade nära 3 mil åt väster
samt 1 mil i bredd, den västra delen
omfattade gamla urskog sam gränssad

N:o 4, N:o 7825:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1 1/3 mil mot Östby, i denna väldiga skog
fanns då ej någon Byggnad, i denna äls-
kliga skogstamst Rodde inkommet
en folkstam som rådde med skogen
svadde och brände, denna folkstam
fick namnet Östbyar, efter bränningen
i skogen sades ursprung till jorden samt
riklig med villibräd, Dessa smar
hadde sina rådjursägningar vid en
bäck som ran fram omkring med i skogen,
på denna plats byggdes ett städkens
platon kallades på syd, således
bestäts att huset byggdes på syd,
derför namn namnet Färd

Da vite krist spardes även till
skogsbakket kunde någon gång per
året uppkomma en pläst för att tala

N:o 5. M. 7825:5

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

om detta för folket, denna tjänst
förrättades i nämnda stads hus, det sedes
att denna kyrka som fick detta namn
var så låg att gubbarna hade sina hattar
på kyrkstaket då de gick in i kyrkan,
På samt tiden beslöts att bygga
en vanlig kyrka med prädikat på nämnda
plats, Prästen från Åby skulle prädika
den en gång i månaden, Samt folkvärdingen
i Skogstunten åkodes näst en ny
kyrka byggas, men alla kyrkliga
förelämnings måste ske i Åby, såsom
var med liken ty här fanns ingen
kyrkugård, det är då prästen härjades
grändes liken med på 2de gårdar
här i orten, Kyrkan här i Färjed
blev kapad till Åby under kyrkan.

No 6. M. 7825:6.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Tå denna tid fanns ej någon väg
till moderkyrkan, då Prästen skulle
präsdika i Kyrkötat samt de då måtte
måte han rida, den gamla kyrkan
sattes till magasin vid ett skurbruk. Skuggfalket om-
arna sammanblandade sig med vikingarna på Skit-
landet, samt Skuggfalken firades mera än Skit-
landets miste en ny kyrka byggdes på den gamla
plats, här blev även kyrkjård och klockstapel
omkring kyrkan. En kyrkorese Erik behöf-
vade från Skugg och Skit, att för Skugg-
falket upplugges en kyrka 1683, även
denne kyrka blev under tiden färdig.
Tå beslut Kapellmästarlingen att
anskaffa medel till ett nytt kyrkobygge
varje hemansigare skulle utligger 32 skilling
banka och varje Tarpare 10 sk. hoo.

No 7 M. 7825:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Äldermännen skulle vid nyåret uppför
bära dessa medel, samt utfriska någon
färdständig bygmästare som kunde
åtaga sig kyrkobygget 1813 byggdes
den nu varande träkyrkan för en
kostnad av 7970 daler silvermynt eller
887 Rdr 37 skilling 4 remst. Flagby och
Åby kyrkor vare av sten samt block-
stapel. Prädika stolen i Kapell-
kyrkan togs från Åby kyrka,
år 1687 byggde egentligen Åby
Kapell församling tillkomst.

Något ärtal då kyrkorna i Flagby
och Åby uppfygdas är icke bekant,
det säges att dessa kyrkor skulle
vara de äldsta i riket, en gammal sägen
är att det var i Åby kyrka som den

No 8, No. 7825:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ketlige Sigfrid berygde förkunna
sin gudaliga lära i Småland. Det
sägs att st. Sigfrid stigit i land
vid ragby kusten på den plats som
Vikingarna kallade för Lavet.

Någon särskild benämnd plats för
dessa kyrkans byggnadsår ej nämnd.
Arby kyrka byggd invid en ö och
gick då namnet Arby men blev
ändrat till Arby

gag vet när anlata en församling
Nissegårda. Då de skulle bygga sin kyrka
blev det stor tvist om platsen var
den skulle stå, alltså beslöts att
ett par trollingsstolar sattes på
en stäpa med en stäck på stäpan.
Dit stolarna gick och man längade

N:o 9. M. 7825:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

de skulle kyrkan byggas, Stutarna
företog till Lyckebygd vilken som
höjste igemom Wissebjärda församling,
alltså bygdens kyrkan ju denna plats
äro denna kyrka har ej något
famn blott en klackstapel.

Ps. Trägas 2. angår vid församlingar
på vad sätt gårdsmann och bynamn
samt olika platsars namn har
författaren i sin församling,
har är många uppgifter som möjligen
till en del kan klargöras för
än nya namn uppkommer vilket
ibland spärres i orden.

D. A.